Dosarul nr. 3a-15/24; (2-21036049-02-3a-02012024)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (Judecător Avasiloaie Tatiana)

D E C I Z I E

20 februarie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Trifan Valentina

examinând în ședință publică apelul depus de Consiliul Concurenței, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de S.R.L. „Cartnord" către Consiliul Concurenței, privind:

- anularea actului/refuzului nr.DJ-04/599-2204 din 01.12.2020, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă privind repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018 cu privire la constatarea încălcării și aplicării amenzii întreprinderii S.R.L. „Cartnord";
- obligarea Consiliului Concurenței la repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei (cheltuieli de asistență juridică), și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzate prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 09 martie 2021 S.R.L. „Cartnord" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței cu privire la anularea actului/refuzului nr.DJ-04/599-2204 din 01.12.2020, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă privind repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018 cu privire la constatarea încălcării și aplicării amenzii întreprinderii S.R.L. „Cartnord"; obligarea Consiliului Concurenței la repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei (cheltuieli de asistență juridică), și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzate prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

Indica reclamantul că, prin Hotărârea din 30 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Râscani, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Cartnord" împotriva Consiliului Concurenței privind anularea deciziei, fiind anulat actul administrativ individual defavorabil - decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25 iunie 2018, astfel s-a dispus întoarcerea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25 iunie 2018.

Prin Decizia din 17 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Consiliul Concurenței și s-a menținut hotărârea din 30 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cartnord" împotriva Consiliului Concurenței privind

anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul înaintat de Consiliul Concurenței, fiind astfel menținute hotărârile nominalizate anterior.

Astfel, beneficiind de dreptul la repararea prejudiciul material și moral, S.R.L. „Cartnord" a înaintat la 06.11.2020 în adresa Consiliului Concurenței o cerere privind repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzat prin emiterea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

La 01 decembrie 2020 Consiliul Concurenței a emis actul/refuzul nr. DJ - 04/599- 2204 de respingere a cererii de a repara prejudiciul material și moral. Consiliul Concurenței și-a motivat această hotărâre pe prevederile art. 258 alin.(1) din Codul administrativ.

La 04 ianuarie 2021 avocatul Corneliu Chisilița, în interesele SRL „Cartnord" a înaintat cerere prealabilă împotriva actului/refuzului nr. DJ - 04/599-2204 de respingere a cererii de reparare a prejudiciul material și moral.

La 18 ianuarie 2021 Consiliul Concurenței a refuzat în admiterea cererii prealabile pe aceleași motive.

În susținerea acțiunii reclamanta nota că, Consiliul Concurenței a făcut trimitere la art. 258 alin. (1) Codul administrativ, însă acest articol specifică în a doua parte a normei, doar asupra cererilor prealabile în contextul unei proceduri administrative inițiate până la data intrării în vigoare a Codului administrativ, pe când cererea prin care se solicită repararea prejudiciului material și moral, vine să deschidă o nouă procedură administrativă distinctă de cea până la intrarea în vigoare a Codului administrativ. Or, noțiunea de procedură administrativă este reglementată de art. 6 alin. (1) - (2) al Codului administrativ.

Potrivit art. 9 din Codul administrativ, cererea din 06 noiembrie 2020 este o cerere prin care se solicită de la autoritatea publică emiterea unui act administrativ, adică deschiderea unei noi proceduri administrative, conform art. 10 din Codul administrativ.

Considera că este ilegal a se refuza satisfacerea cerințelor pe motivele că nu a fost indicat Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000, ori, atât Codul administrativ cât și Legea contenciosului administrativ au drept condiție la rezolvarea disputelor, procedura prealabilă. Astfel, repararea prejudiciului material și moral oricum necesită să parcurgă o procedură prealabilă, invocând în acest sens dispozițiile art. 32 din Legea concurenței și art. 167 Codul administrativ.

Astfel, odată ce prin lege se acordă statut de act administrativ, contestă reclamantul refuzul nr. DJ-04/599-2204 din 01 decembrie 2020 emis de Consiliul Concurenței, pe care solicită să fie anulat și emisă Decizie de repararea prejudiciului material și moral.

Conform art. 5, art. 19, art. 20, art. 64 din Codul administrativ, identifică următoarele circumstanțe relevante speței:

1) Decizia unei autorități publice ca fiind un act administrativ ilegal, aceasta fiind - Decizia nr. DA-45 din 25 iunie 2018;

2) Autoritatea publică emitentă — Consiliul Concurentei;

3) Persoana împotriva căreia a fost îndreptată decizia - SRL „Cartnord";

4) Prejudiciul material cauzat prin emiterea actului administrativ ilegal.

Remarca că, pentru punctul 1 se identifică dovada ilegalității Deciziei Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25 iunie 2018, drept, hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 decembrie 2019, menținută prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020 și respectiv prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2020.

Prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 decembrie 2019, Decizia nr. DA-45 din 25.06.2018 a Consiliului Concurenței a fost anulată.

Ba mai mult, la pct. 41 instanța de judecată a constatat,: „în concluzie, instanța de judecată constatând că, nu au fost demonstrate în cadrul unui proces judiciar contradictoriu, în mod clar acțiunile/inacțiunile pentru care reclamantul a fost sancționat pecuniar, decizia de sancționare, nu este motivată într-o manieră care să excludă orice îndoială sau arbitrariul; instanța conchide asupra necesității anulării deciziei contestate ca fiind ilegală în fond.

Prin urmare, potrivit celor constatate de instanța de judecată, se demonstrează cert existența unui act administrativ individual ilegal emis de o autoritate publică.

Or, odată cu admiterea ilegalităților din partea autorităților publice, s-a produs un prejudiciu considerabil față de SRL „Cartnord", și anume că, în urma emiterii deciziei DA-45 din 25.06.2018, SRL „Cartnord" a fost nevoită să-și angajeze un avocat pentru a-și putea demonstra nevinovăția în fața Consiliului Concurenței, precum și a demonstra acțiunile ilegale ale autorității publice.

Astfel, serviciile avocatului au fost achitate de către SRL „Cartnord" în sumă de 140 000 lei, cu anexarea în acest sens a dovezii corespunzătoare.

De asemenea, odată cu emiterea unei astfel de decizii, a fost afectată imaginea companiei SRL „Cartnord", ceea ce creează condiția de a solicita repararea prejudiciului moral creat unității economice. Sediul juridic al reparării prejudiciului moral se regăsește în Codul civil la art. 2036.

Așadar, în urma celor specificate, reieșind din dauna morală cauzată prin atingerile asupra reputației comerciale, a încrederii față de clienții săi, precum și asupra faptului că SRL „Cartnord" a avut pierderi materiale substanțial exprimate în prezentul text, consideră oportun să-i fie reparat prejudiciul moral prin echivalentul bănesc în sumă de 1 000 000 lei.

Solicita reclamantul S.R.L. „Cartnord": anularea actului/refuzului nr.DJ-04/599-2204 din 01.12.2020, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă privind repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018 cu privire la constatarea încălcării și aplicării amenzii întreprinderii S.R.L. „Cartnord"; obligarea Consiliului Concurenței la repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei (cheltuieli de asistență juridică), și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzate prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, acțiunea în contencios administrativ înaintată de S.R.L. „Cartnord", a fost admisă parțial.

Astfel, s-a obligat Consiliului Concurenței să achite S.R.L. „Cartnord" suma de 140 000 lei, cheltuielile de asistență juridică suportate în procedura contenciosului administrativ cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr.DA-45 din 25.06.2018 (hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30.12.2019 – 3-237/19, decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2020 – 3a-337/20, încheierea Curții Supreme de Justiției din 16.10.2020 – 3ra-831/20).

În rest, acțiunea în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, a fost respinsă.

Solicitarea apelantului:

La data de 06 iunie 2023 Consiliul Concurenței a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat că instanța de fond în hotărârea contestată nu a oferit apreciere și nu a combătut motivele invocate de Consiliul Concurenței în referința privind inadmisibilitatea acțiunii, pe motiv că aceasta trebuia să fie depusă direct în instanța de drept comun competentă.

Ca urmare, conchide apelantul că, prezenta acțiune înaintată de avocatul Chisilița Corneliu din numele „Cartnord" SRL, constituie acțiune în materie civilă, iar ea fost examinată de către Judecătoria Chișinău sediul Râșcani în procedura contenciosului administrativ, cu încălcarea competenței jurisdicționale. Pe cale de consecință, se impune casarea Hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23.05.2023 dosar nr. 3-691/2021, în partea în care a fost declarată acțiunea admisibilă.

Referitor la fondul cauzei, apelantul menționează că la materialele cauzei nu a fost anexat un contract încheiat între avocatul Chisilița Corneliu și SRL „Cartnord", potrivit căruia instanța de judecată ar putea să determine modalitatea de calcul al onorariului stabilit persoanei juridice pentru prestarea serviciilor avocaționale, dar și nemijlocit prețul acestora.

În context, atrage atenția că instanța de fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, dovedite cu probe veridice și suficiente, în speță fiind vorba despre contractul prin care părțile „Cartnord" SRL și avocatul Chisilița Corneliu își consemnează acordul în ceea ce privește mărimea onorariului pentru prestarea serviciilor de asistență juridică la apărarea drepturilor „Cartnord" SRL în cauza de contencios administrativ cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

Menționează că, avocatul Chisilița Corneliu în bonul de plată Seria QL nr. 151705 din 04.08.2018, indică la rubrica „Denumirea mărfii" - „Asistență juridică conform contractului nr. 02-VII/18 din 02.06.2018, însă ca probă, contractul dat la materialele dosarului nu a fost prezentat Consiliului Concurenței și nici instanței de judecată.

Totodată, atrage atenția la un detaliu important: contractul nr. 02-VII/18 din 02.06.2018 indicat în bonurile de plată, a fost încheiat înainte de ziua inspecției din 22.06.2018 și înainte de adoptarea deciziei contestate nr. DA-45 din 25.06.2018 prin care a fost constatată doar încălcarea normei procedurale stabilită de Legea concurenței, de refuz de a se supune inspecției și nu o încălcare de fond a Legii concurenței, un abuz de poziție dominantă sau acord anticoncurențial.

Consideră că această circumstanță pune la îndoială buna-credință a intențiilor intimatului și a avocatului Chisilița Corneliu la înaintarea acțiunii, ulterior adoptării de către instanță a hotărârii favorabile din 30.12.2019, pe fondul cauzei ce a avut ca obiect anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

Opinează că, instanța de fond a apreciat ilegal ca fiind întemeiată pretenția privind încasarea prejudiciului material sub forma de cheltuieli de asistență juridică în sumă de 140000 lei - reale, necesare și rezonabile, în situația în care nu este clar stabilit dacă contractul nr. 02-VII/18 din 02.06.2018, viza doar asistența juridică pentru apărarea intereselor „Cartnord" SRL în fața Consiliului Concurenței sau/și în fața altor autorități publice sau agenți economici.

Or, la data de 02.06.2018 „Cartnord" SRL și avocatul Chisilița Corneliu nu puteau să cunoască că Consiliul Concurenței va adopta actul administrativ individual defavorabil din 25.06.2018.

De asemenea, invocă apelantul alte circumstanțe importante neelucidate de către instanța de fond, care indică asupra stării de fapt - în lipsa contractului de asistență juridică, cu ce scop și pentru ce servicii concrete a fost solicitată și înaintată spre achitare întreaga sumă indicată în

bonurile de plată, ulterior rămânerii definitive a hotărârii judecătorești din 30.12.2019, dosarul nr. 3-237/2019, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2020, dosarul nr. 3a-337/20.

Relatează apelantul că, plata onorariului de succes avocatului Chisilița Corneliu după rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, reprezintă o asumare exclusivă a clientului „Cartnord" SRL.

Astfel, Consiliul Concurenței nu poate fi obligat la plata acestor cheltuieli, ci doar acelor plăți care au fost realmente angajate conform contractului de asistență juridică în măsura rezonabilă, reală și necesară.

Totodată, în opinia sa, bonurile de plată eliberate de avocatul Chisilița Corneliu, nu pot fi apreciate ca veridice, deoarece acestea nu probează suportarea efectivă a unor cheltuieli de către „Cartnord" SRL, ci doar completarea de către avocatul Chisilița Corneliu a 3 formulare tipizate.

Probe pertinente că acestea au fost transmise, consimțite și achitate de către „Cartnord" SRL, lipsesc la materialele cauzei.

Or, la materialele cauzei lipsește actul de primire-predare a serviciilor de asistență juridică efectiv prestate și actul de verificare al decontărilor reciproce dintre „Cartnord" SRL și avocatul Chisilița Corneliu. Totodată, înscrisurile prezentate nu reflectă volumul și timpul de lucru efectiv prestat de către avocatul Chisilița Corneliu.

Susține că instanța de apel se poate convinge că bonurile anexate la cererea de chemare în judecată din 09.03.2021 de către avocatul Chisilița Corneliu și suma exagerată de 140000 lei, nu demonstrează temeinicia pretențiilor înaintate și nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi considerate drept dovezi ale unor plăți efectuate de „Cartnord" SRL.

Consiliul Concurenței consideră că cheltuielile de asistență juridică solicitate sunt exagerate, nu sunt reale, necesare și rezonabile, în situația în care din cele 10 ședințe de judecată stabilite pentru pregătirea și examinarea cauzei de contencios administrativ cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018, prin care s-a constatat doar refuzul de a se supune inspecției și nu constatarea comiterii unei practici anticoncurențiale interzise de Legea concurenței.

Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel:

În cadrul ședinței de judecată reprezentantul apelantului Consiliul Concurenței, Sedlețchi Elena a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii prin care acțiunea să fie respinsă.

Reprezentantul intimatului SRL „Cartnord" în ședința de judecată nu s-a prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind respectată, din care considerente Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa părții neprezente legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind reprezentantul părții prezent în cadrul ședinței de judecată, studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că apelul este admisibil, întemeiat și urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

Cu referire la admisibilitatea apelului, Colegiul reține următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 236 alin. (1) Cod administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că hotărîrea atacată cu apel a fost pronunțată la 23 mai 2023, apelul fiind depus la dată de 06 iunie 2023, motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 232 alin. (2) Cod administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată.

Din actele cauzei rezultă că hotărîrea motivată a fost notificată apelantului la 20 decembrie 2023, motivarea apelului fiind depusă prin intermediul oficiului poștal la data de 17 ianuarie 2024, motiv pentru care instanța de apel constată că motivarea apelului a fost depusă cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Conform art. 233 alin. (2) Cod administrativ, cererea de apel se semnează de apelant sau de reprezentantul lui legal ori împuternicit.

Colegiul judiciar a stabilit că cererea de apel este semnată de Sedlețchi Elena, care prin procura nr. 3 din 21 februarie 2023, valabilă timp de un an de la data întocmirii, a fost împuternicită de Președintele Consiliului Concurenței inclusiv cu dreptul „[…] de a ataca hotărârea judecătorească [...]".

În astfel de circumstanțe, Completul judiciar constată că cererea de apel trece testul admisibilității, instanța de apel urmând să examineze apelul în fond.

Cu referire la fondul cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 385 lit. b) din Cod de procedură civilă, Instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept: [...] b) să admită apelul și să modifice hotărîrea primei instanțe; [...]

Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (HirroBalani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În cadrul examinării cauzei, cercetând starea de fapt instanța de apel a stabilit cu certitudine că, prin Hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30 decembrie 2019, a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Cartnord" împotriva Consiliului Concurenței privind anularea actului administrativ individual defavorabil – fiind anulată decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25 iunie 2018 și s-a dispus întoarcerea executării deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA- 45 din 25 iunie 2018. (f.d.24-30)

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, a fost respins apelul declarat de Consiliul Concurenței și s-a menținut hotărârea din 30 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cartnord” împotriva Consiliului Concurenței privind anularea actului administrativ individual defavorabil.

Prin încheierea din 16 octombrie 2020 a Colegiului civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul înaintat de Consiliul Concurenței, fiind astfel menținute hotărârile nominalizate anterior. (f.d. 31-37, 38-43).

Astfel, S.R.L. „Cartnord” a înaintat la 06.11.2020 în adresa Consiliului Concurenței o cerere de reparare a prejudiciului material în sumă de 140 000 lei și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzat prin emiterea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018, ulterior anulată prin hotărâre judecătorească. (f.d.9 - 12).

La 01 decembrie 2020 Consiliul Concurenței a emis actul/refuzul nr. DJ - 04/599-2204 de respingere a solicitării privind repararea prejudiciului material și moral. (f.d.14-15).

La 04 ianuarie 2021 avocatul Corneliu Chisilița, în interesele SRL „Cartnord”, a înaintat cerere prealabilă împotriva actului/refuzului nr. DJ - 04/599-2204. (f.d.16-20).

Potrivit deciziei nr. DJ-04/13 din 18 ianuarie 2021, Consiliul Concurenței a refuzat în admiterea cererii prealabile. (f.d.21).

La 09 martie 2021 S.R.L. „Cartnord” a înaintat cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Concurenței, solicitând anularea actului/refuzului nr.DJ-04/599-2204 din 01.12.2020, prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea prealabilă privind repararea prejudiciului material și moral, cauzat prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018 cu privire la constatarea încălcării și aplicării amenzii întreprinderii S.R.L. „Cartnord”; obligarea Consiliului Concurenței la repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei (cheltuieli de asistență juridică), și prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, cauzate prin emiterea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25.06.2018.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prima instanța s-a pronunțat în favoarea temeiniciei acțiunii, dispunând admiterea parțială a acesteia.

Astfel, s-a obligat Consiliul Concurenței să achite S.R.L. „Cartnord” suma de 140 000 lei, cheltuieli de asistență juridică suportate în procedura contenciosului administrativ cu privire la anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr.DA-45 din 25.06.2018 (hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 30.12.2019 – 3-237/19, decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2020 – 3a-337/20, încheierea Curții Supreme de Justiției din 16.10.2020 – 3ra-831/20).

În rest, acțiunea în partea pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral în sumă de 1 000 000 lei, a fost respinsă.

La data de 06 iunie 2023 Consiliul Concurenței a contestat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, solicitând casarea integrală a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie respinsă integral ca neîntemeiată.

Din cererea de apel rezultă că, Consiliul Concurenței exprimă dezacordul cu actul judecătoresc contestat în partea pretențiilor admise, nefiind contestată hotărârea primei instanțe în partea respingerii pretenției reclamantului de încasare a prejudiciului moral.

Conform art. 373 Cod de procedură civilă în coroborare cu prevederile art. 195 din Codul administrativ, (1) Instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. Astfel, Completul judiciar va efectua controlul judiciar

asupra hotărârii doar în partea contestată, adică ce ține de cerința de încasare a cheltuielilor de judecată suportate de SRL „Cartnord” în procesul anterior.

Judecînd apelul declarat de Consiliul Concurenței, instanța de apel verificînd legalitatea hotărîrii primei instanțe în partea contestată, pronunțîndu-se asupra aspectelor importante pentru soluționarea justă a cauzei, a ajuns la concluzia modificării hotărîrii primei instanțe, în partea ce se referă la suma cheltuielilor de asistență juridică suportate în procesul anterior, prin micșorarea acesteia, din considerentele ce succed.

Înainte de a trece la verificarea legalității actului judecătoresc contestat, referitor la fondul cauzei, Completul judiciar consideră necesar de a da răspuns la argumentul apelantului că examinarea prezentei acțiuni ar ține de competența instanței specializate în examinarea cauzelor de drept comun.

Așadar, Completul judiciar apreciază argumentul respectiv ca neîntemeiat, din considerentul că una din pretenții în prezenta cauză, constituie repararea prejudiciului moral cauzat prin acțiunile autorității publice.

Din prevederile art. 167 alin. (4) din Codul administrativ rezultă că; […] cererea privind repararea prejudiciului se examinează de autoritatea publică emitentă în procedură administrativă separată.

Iar, în conformitate cu prevederile art. 201 alin. (1) Cod de procedură civilă, (1) Dacă acțiunea în contencios administrativ depusă în instanța de judecată conține pretenții inseparabile de drept administrativ și de drept civil, acestea se examinează de instanța de judecată competentă pentru examinarea acțiunii în contenciosul administrativ.

Respectiv, competența de examinare a prezentei cauze ține de judecătorii specializați în examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Cu referire la celelalte argumente, Completul judiciar reiterează că la 06 noiembrie 2020 reclamantul SRL „Cartnord” s-a adresat către Consiliul Concurenței cu cerere, prin care a solicitat repararea prejudiciului material în sumă de 140 000 lei, adică a cheltuielilor de asistență juridică suportate de S.R.L. ”Cartnord” în cadrul procesului de judecată înaintat împotriva Consiliului Concurenței privind anularea actului administrativ individual defavorabil - decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-45 din 25 iunie 2018, cheltuieli suportate pentru toate cele trei instanțe, finalizate cu acte judecătorești (hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 30.12.2019 – 3-237/19, decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2020 – 3a-337/20, încheierea Curții Supreme de Justiției din 16.10.2020 – 3ra-831/20).

Reclamantul a pretins că prejudiciul material (cheltuieli de asistență juridică) în sumă de 140 000 lei, suportate în procesul anterior, se confirmă prin bonul de plată seria QL nr. 151705 din 04.08.2018 în sumă de 40000 lei; bonul de plată seria QL nr. 151734 din 19.10.2020 în sumă de 60000 lei; și bonul de plată seria QL nr. 151736 din 03.11.2020 în sumă de 40000 lei.

În acest context este relevant de menționat că, în conformitate cu prevederile cu art. 96 Cod de procedură civilă în coroborare cu prevederile art. 195 Cod administrativ, (1) Instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut cîștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. (1/1) Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut cîștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Coroborând normele legale enunțate la circumstanțele cauzei, Completul judiciar consideră că prima instanță corect a concluzionat asupra temeiniciei cererii reclamantului privind încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de asistență juridică suportate în cadrul examinării cauzei

anterioare, întrucât SRL „Cartnord” a obținut câștig de cauză în litigiul nominalizat, astfel încadrându-se în prevederile art. 96 Cod de procedură civilă.

Totodată, Completul judiciar consideră că cuantumul sumei cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 140 000 lei, solicitată spre compensare din contul pârâtului, nu este unul rezonabil, respectiv cererea nu poate fi admisă integral, suma respectivă urmând a fi micșorată până la 20 000 lei.

Or, pornind de la practica CEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente:

a. dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată);

b. copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și în alte cazuri stabilite de legislație;

c. listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de:

a. complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță;

b. aportul avocatului la soluționarea cauzei;

c. timpul și munca depusă de avocat;

d. aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.);

e. faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare;

f. rezultatul obținut;

g. restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei;

h. natura și durata relației dintre avocat și client;

i. experiența, reputația și abilitatea avocatului;

j. justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză;

k. suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză;

l. alți factori, la discreția instanței.

Analizând materialele dosarului Completul judiciar conchide că, chiar dacă reprezentantul reclamantului SRL „Cartnord”, avocatul Chisilița Corneliu, a prezentat Bonurile de plată care atestă suportarea cheltuielilor de asistență juridică de către clientul său, acesta nu a prezentat lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul), respectiv instanța de judecată este în imposibilitate de a concluziona că suma solicitată spre încasare din contul pârâtului ca cheltuieli de asistență juridică, ar fi justificată și proporțională acțiunilor întreprinse de avocat în procesele anterioare.

Completul judiciar menționează că, la etapa examinării cauzei anterioare în ordine de apel, avocatul nu a recurs la acumularea a careva probe suplimentare sau formularea unor noi argumente, în contextul în care, prin hotărârea din 30 decembrie 2019 emisă în cadrul dosarului nr. 3-237/2019, acțiunea SRL „Cartnord” a fost admisă (f.d. 24-30), cel puțin careva dovezi în acest sens nu au fost prezentate de avocat. Iar, examinarea cauzei nominalizate în ordine de

recurs a avut loc în lipsa părților, recursul Consiliului Concurenței împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2020, fiind declarat inadmisibil prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 16 octombrie 2019 (f.d. 38-43).

Cu referire la sumele achitate conform bonurilor de plată seria QL nr. 151736 din 03.11.2020 în sumă de 40 000 lei pentru onorariu (f.d. 23) și seria QL nr. 151734 din 19.10.2020 în mărime de 60 000 lei pentru asistența juridică și restanța onorariului (f.d. 23a), Completul judiciar consideră oportun de a reține că, într-adevăr, conform art. 56 alin. (9) din Statutul profesiei de avocat, pentru activitatea sa profesională avocatul are dreptul la onorariu și la acoperirea tuturor cheltuielilor suportate în interesul clientului său.

Totodată, conform art. 64 alin. (6) din Statutul profesiei de avocat, (6) Stabilirea onorariilor avocatului depinde de fiecare dintre următoarele elemente:

a) timpul și volumul de muncă solicitată pentru executarea mandatului primit sau activității solicitate de client;

b) natura, noutatea și dificultatea cazului;

c) importanța intereselor în cauză;

d) împrejurarea că acceptarea mandatului acordat de client îl împiedică pe avocat să accepte un alt mandat, din partea unei alte persoane, dacă această împrejurare poate fi constatată de client fără investigații suplimentare;

e) notorietatea, titlurile, vechimea în muncă, experiența, reputația și specializarea avocatului;

f) conlucrarea cu experți sau alți specialiști impusă de natura, obiectul, complexitatea și dificultatea cazului;

g) avantajele și rezultatele obținute pentru profitul clientului, ca urmare a muncii depuse de avocat;

h) situația financiară a clientului;

i) constrîngerile de timp în care avocatul este obligat de împrejurările cauzei să acționeze pentru a asigura servicii legale performante.

După cum s-a relatat supra, avocatul Chisilița Corneliu nu a prezentat instanței listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul), din care considerente Completul judiciar consideră că suma de 140 000 lei, solicitată spre încasare din contul pârâtului nu poate fi admisă integral, fiind una exagerată, în circumstanțele în care probatoriul cauzei nu atestă că avocatul a recurs la careva metode de apărare mai complexe, cum ar fi: conlucrarea cu experți sau alți specialiști impusă de natura, obiectul, complexitatea și dificultatea cazului; cunoștințe tehnice speciale; cunoașterea profundă a unor reglementări de profil; cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici.

La fel, avocatul nu a prezentat instanței careva probe despre existența împrejurărilor în care acceptarea mandatului acordat de client, l-a împiedicat pe avocat să accepte un alt mandat, din partea unei alte persoane sau că participarea în cadrul litigiului dat, a limitat capacitatea de a lucra în alte dosare.

Respectiv, reclamantul nu a dovedit rezonabilitatea sumei în mărime de 140 000 lei cu titlu de asistență juridică suportate la examinare unei cauze de contencios administrativ, din care considerente hotărârea primei instanțe urmează a fi modificată prin micșorarea sumei solicitate până la suma de 20 000 lei, care în opinia instanței de judecată este una reală, necesară și rezonabilă.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, art. 385 lit. b) Cod de procedură civilă,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

D E C I D E:

Se admite parțial apelul depus de Consiliul Concurenței.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, în partea încasării cheltuielilor de asistență juridică, suportate de reclamant la examinarea cauzei în procedura contenciosului administrativ privind anularea deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr.DA-45 din 25.06.2018 (hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 30.12.2019, nr. 3-237/19; decizia Curții de Apel Chișinău din 17.06.2020, nr. 3a-337/20; încheierea Curții Supreme de Justiție din 16.10.2020, nr. 3ra-831/20), prin micșorarea sumei încasate a cheltuielilor de asistență juridică din contul Consiliului Concurenței în beneficiul S.R.L. „Cartnord", de la 140 000 (una sută patruzeci mii) lei la suma de 20 000 (douăzeci mii) lei.

În rest, în partea respingerii pretenției privind încasarea prejudiciului moral, hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 23 mai 2023, se menține fără modificări.

Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiție cu recurs în termen de două luni.

Preşedintele ședinței, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore